

นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น ของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

Administrative Innovation of Local Finance at SiKiew Municipality Nakhon Ratchasima

อนุจิตร ชินสาร^{1,*}
Anujit Chinasan^{1,*}

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะที่มาและปัจจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการนำนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้วไปปฏิบัติ 3) ศึกษาแนวทางการประยุกต์นวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นต้นแบบ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยทำการศึกษาในเทศบาลเมืองสีคิ้วซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบที่ดี (Best practice) ด้านการบริหารการคลังท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ โดยดำเนินวิธีการศึกษาวิจัยประกอบด้วย 1) การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร 2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 3) การสนทนากลุ่มย่อย และ 4) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ผลจากการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาลักษณะของนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้วเป็นลักษณะนวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งอยู่ภายใต้กรอบการบริหารงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้วจัดอยู่ในลักษณะนวัตกรรมด้านกระบวนการและการบริหารองค์กร โดยมีที่มาของนวัตกรรมเป็นแบบบนลงล่าง (Top down innovation) และมีกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดนโยบายด้านการบริหารการคลังของเทศบาลโดยฝ่ายบริหารท้องถิ่นมีความชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติได้ 2) การประชุมวางแผนดำเนินงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) การพัฒนากระบวนการบริหารภายในองค์กรของเทศบาลสีคิ้ว ในการบริหารการคลังให้มีประสิทธิภาพ 4) วางระบบกระบวนการตรวจสอบการบริหารการคลังภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ 5) เน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ที่มีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ 6) การสร้างเครือข่ายด้านการบริหารการคลัง 7) พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารการคลังและติดตามตรวจสอบการทำงาน

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000
Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat, 30000, Thailand
*Corresponding author, e-mail: aekanujit@gmail.com

ทั้งนี้ในส่วนของแนวทางการประยุกต์นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นต้นแบบไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายด้านการบริหารการคลังของฝ่ายบริหารต้องมีความชัดเจน 2) ฝ่ายบริหารต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำแผนของท้องถิ่นตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นอย่างจริงจัง 3) การวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการคลังภายในองค์กรและยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น 4) มุ่งเน้นความสำคัญในด้านการสื่อสารด้านการบริหารการคลังที่มีประสิทธิภาพ 5) สร้างระบบการให้บริการให้คำปรึกษาการบริหารการคลังที่เป็นระบบ

คำสำคัญ: นวัตกรรม นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The study of "Administrative Innovation of Local Finance at SiKiew Municipality Nakhon Ratchasima" was a qualitative research. It was conducted according to three research objectives: 1) to study the characteristics of related resources and factors that influenced the processes generating, 2) to study the conditions of problems and solutions from implementing, and 3) to study the ways to apply the model of local fiscal administrative innovation to other local administrative organizations. The study was operated in SiKiew Municipality, a local administrative organization that was regarded as the best practice model for the effective local fiscal administration. The research procedures consisted of 1) a documentary study, 2) an in-depth interview, 3) a focus group discussion, and 4) a non-participant observation.

The findings indicated that the characteristics of local fiscal administrative innovation was an innovation of government administration under the administrative frameworks by missions of local administrative organizations. The local fiscal administrative innovation was arranged in an administrative innovation of process and organization based on the top down innovation. The processes generating the local fiscal administrative innovation consisted of 7 steps: 1) assigning explicit and utilizable policies by the department of local administration, 2) arranging a meeting to make operational plans for related departments, 3) developing the internal fiscal administrative process to be effective 4) launching the efficient process investigating system, 5) emphasizing the personnel potentiality development in order to provide knowledge and understand about the regulations that have been improved, 6) building networks in the fiscal administration, and 7) developing the participating process of citizens to play their roles in administrating and investigating the operational process.

Furthermore, the ways to apply the model of local fiscal administrative innovation to other local administrative organizations consisted of 5 different ways: 1) assigning policies of fiscal administration should be clear; 2) administrative department has to pay attention to the process of local planning seriously since the beginning of the process; 3) a problem and solution should be analyzed regarding the internal fiscal administration and its results should be respectfully accepted; 4) the effective communication of fiscal administration should be emphasized; and 5) the system of fiscal administrative counseling service should be invented.

Keywords: Innovation, Administrative Innovation of Local Finance, Local government

บทนำ

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่หลักในการจัดบริการสาธารณะให้เพียงพอแก่ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการจัดบริการสาธารณะรูปแบบใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณอันประกอบไปด้วยรายรับและรายจ่ายที่สมดุล และเพียงพอในการบำรุงดูแลการบริการสาธารณะเดิม และการจัดหาบริการสาธารณะรูปแบบใหม่ การปกครองท้องถิ่นจึงมิใช่เพียงการเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตามคำสั่งให้กับการปกครองจากส่วนกลางเท่านั้น แต่ท้องถิ่นในปัจจุบันยังต้องรับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้นและหลากหลาย (Multi-Function Organization) (อุดม ทุมโฆสิต, 2545, น. 10) จากอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากปราศจากความเข้มแข็งทางการเงินแล้ว นอกจากจะทำให้องค์กรรัฐบาลท้องถิ่นปราศจากความน่าเชื่อถือแล้วยังจะทำให้รัฐบาลท้องถิ่นไม่สามารถทำหน้าที่อันสำคัญบางประการของตนเองได้ การจัดเก็บภาษีจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับท้องถิ่น และเป็นที่มาของการเรียกร้องกระจายอำนาจทางการคลังท้องถิ่น (Fiscal Decentralization) ทั้งนี้เมื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานคลังท้องถิ่น พบว่าการบริหารทางการคลังท้องถิ่นอาจส่งผลลัพธ์ที่คาดหวังไม่เป็นไปตามที่ต้องการประการที่หนึ่งคือ ปัญหาทางด้านรายได้ สามารถกล่าวได้ว่า โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยยังคงมีการพึ่งพารายได้จากส่วนกลางเป็นสัดส่วนที่สูงในขณะที่มีรายได้ที่จัดเก็บเองในสัดส่วนที่ต่ำ ซึ่งมีสาเหตุหรือปัจจัยหลายประการที่ทำให้โครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเช่นนั้น เช่น ความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น รายได้ของประชากร ความเป็นเมืองชนบท การค้าหรือพาณิชย์ การจ้างงาน ความรับผิดชอบของประชาชนในการเสียภาษี การหารายได้ของท้องถิ่น ฯลฯ (สกนธ์ วรรณวิวัฒนา, 2553, น. 105)

นวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นถือว่าเป็นเรื่องใหม่ เนื่องจากนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นคือ เทคนิคและกระบวนการบริหารใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการคลังท้องถิ่นที่มีการคิดปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่เดิมนำมาสู่การ

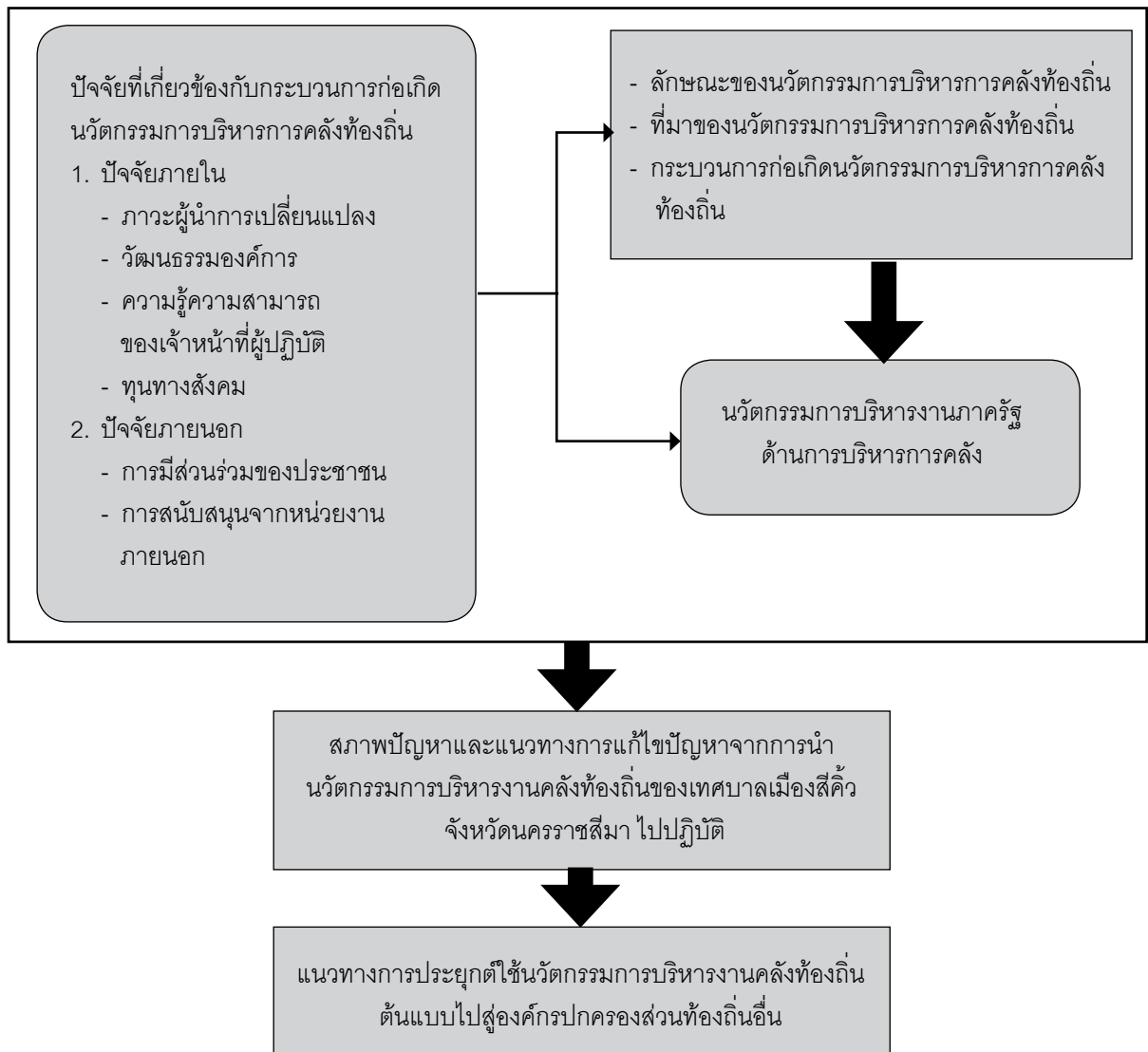
ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานด้านการคลังท้องถิ่นที่ทันสมัยและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงานโดยมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการคลังท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำมาใช้สำหรับการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันมีแนวทางในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอิสระในการดำเนินงานตามภารกิจ รวมถึงการบริหารองค์กรที่มีอิสระโดยเฉพาะมุ่งเป้าไปที่ประเด็นการบริหารการคลังท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพจนได้รับการยอมรับทางสังคมซึ่งก็คือเทศบาลเมืองสีคิ้วโดยได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จากสถาบันพระปกเกล้า โดยมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2557 และรางวัลอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดียวในจังหวัดนครราชสีมาที่ได้รับรางวัล ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารองค์กรโดยมีการนำนวัตกรรมการบริหารเข้ามาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานคลัง เพื่อต้องการทราบว่านวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นเกิดขึ้นได้อย่างไรและภายใต้การแก้ไขปัญหาที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จนั้นมีการดำเนินงานอย่างไร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการคิดที่ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีปัญหา อุปสรรคหรือไม่เมื่อนำนวัตกรรมสำหรับการบริหารงานคลังมาใช้ในองค์กร และเมื่อเกิดปัญหาแล้วท่านแก้ไขปัญหาได้อย่างไร แนวทางในอนาคตจะพัฒนานวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นนั้นอย่างไร เพื่อมุ่งหวังให้นวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นเป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย โดยใช้นวัตกรรมการบริหารงานคลังเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะ ที่มาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการนำนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาไปปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นต้นแบบ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้มีการสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นจากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 วิธี ดังนี้

1) การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาทบทวนตำรา เอกสาร และบทความวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) การศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยจะป้อนคำถามตามแนวคำถามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกของการมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญและผู้วิจัย

3) การศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัยจะป้อนคำถามให้แก่ที่ประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้เชิญมาเพื่อให้ที่ประชุมได้ร่วมกันให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายในประเด็นสำคัญที่นักวิจัยได้ป้อนเข้าสู่ที่ประชุม

4) การศึกษาโดยวิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสมบูรณ์สนับสนุนการเก็บรวบรวมใน 2 วิธีแรก

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้านพื้นที่การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นไปใช้ในการบริหารงาน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษา คือ ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและประชาชนในพื้นที่ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 25 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหาร และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Groups) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ปฏิบัติ

2) แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Groups) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่

3) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 วิธีดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลด้านแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่น รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเทศบาลเมืองสีคิ้ว เช่น แผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองสีคิ้ว แผนยุทธศาสตร์เทศบาลเมืองสีคิ้ว เอกสารโครงการวารสารท้องถิ่นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Groups) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบใช้ทฤษฎีเป็นการแยกชนิดในเหตุการณ์นั้นๆ โดยการยึดแนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบในการจำแนก ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ ลักษณะและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารงานคลังท้องถิ่น สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาและแนวทางการ

ประยุกต์นวัตกรรมการบริหารงานคลังของเทศบาลเมือง
สีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้
เทคนิคการปรับเปลี่ยนแนวคิดตามข้อมูลเชิงประจักษ์
(Successive Approximation) เป็นการปรับเปลี่ยนแนว
ความคิดหรือข้อสมมติต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษามีอยู่ก่อนเก็บข้อมูล
เมื่อมีข้อมูลเชิงประจักษ์เพิ่มขึ้นจากข้อเท็จจริงในพื้นที่
แนวความคิดหรือข้อสมมติเหล่านั้นควรต้องขยาย หรือ
ปรับเปลี่ยนไปตามข้อมูลที่มีมากขึ้น โดยวิธีการเอาข้อมูล
ที่เพิ่มมาปรับเปลี่ยน (Neuman, 2006) ขยายขอบเขตและ
ทิศทางของข้อมูลหรือปรากฏการณ์ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูล
เป็นการวิเคราะห์เฉพาะกรณีศึกษาเทศบาลเมืองสีคิ้ว
จังหวัดนครราชสีมา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย “นวัตกรรมการบริหารการคลัง
ท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” สามารถ
สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ดังนี้

1. ศึกษาวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น ของเทศบาลเมืองสีคิ้ว

1.1 ลักษณะของนวัตกรรมการบริหารการคลัง
ท้องถิ่น สำหรับการดำเนินงาน “การบริหารการคลังที่มี
ประสิทธิภาพ” ของเทศบาลเมืองสีคิ้วมีลักษณะการทำงาน
ที่โดดเด่น คือ มีการบริหารการคลังที่เป็นระบบและมี
ประสิทธิภาพโดยเริ่มต้นกระบวนการตั้งแต่การทำความเข้าใจ
แผน การนำมาสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร
การจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของ
ชาวบ้าน การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน การ
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงบประมาณ กระบวนการ
ตรวจสอบการบริหารจัดการงบประมาณที่มีความชัดเจน
เป็นระบบการสื่อสารกระบวนการจัดทำงบประมาณ
ที่ชัดเจนในองค์กรและการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละ
โครงการที่เป็นไปตามภารกิจของเทศบาลตามแผนใน
เทศบัญญัติมีความถูกต้องและเบิกจ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ที่มาของนวัตกรรมการบริหารการคลัง
ท้องถิ่น นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น ของเทศบาล
เมืองสีคิ้ว โดยได้มีการดำเนินงาน “การบริหารการคลัง
ที่มีประสิทธิภาพ” เป็นนวัตกรรมการบริหารงานคลังที่มีมา
ในลักษณะของ ระดับบนลงล่าง (Top Down Innovation:
TDI) โดยมีการกำหนดแนวทางการบริหารการคลังที่มี
ประสิทธิภาพและเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ซึ่งมาจาก
นโยบายของกระทรวงมหาดไทย ระเบียบของกระทรวง
การคลังที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณท้องถิ่น
การบริหารงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
การคลังท้องถิ่น/หนังสือสั่งการ/ระเบียบที่เกี่ยวข้องจาก
กระทรวงมหาดไทย รวมถึงสอดคล้องกับแนวนโยบาย
ของจังหวัดที่เน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต
จังหวัดนครราชสีมาบริหารงานการคลังให้เป็นไปตาม
แนวทางของหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้การบริหารงาน
คลังท้องถิ่นยังต้องมีความสอดคล้องกับทิศทางการบริหาร
การคลังตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้วางแนวทาง
ไว้ซึ่งการกำหนดแนวทางดังกล่าวก็มี ความสอดคล้องตาม
กฎหมายกำหนดเอาไว้ สำหรับการบริหารการคลังท้องถิ่น
นั้นเป็นเรื่องที่มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องหลายขั้นตอน
ผู้บริหารที่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องการคลัง
ต้องดำเนินงานด้วยความรอบคอบในการสั่งการ ส่วน
ผู้ปฏิบัติจะต้องเน้นให้การทำงาน เป็นไปตามระเบียบ
ที่กฎหมายกำหนดไว้จึงทำให้การบริหารคลังเกิด
ประสิทธิภาพในการบริหารให้เป็นไปตามภารกิจขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์
อย่างแท้จริง

1.3 กระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหาร
การคลังท้องถิ่น ภายใต้ “การบริหารการคลังที่มี
ประสิทธิภาพ” สามารถสรุปเป็นกระบวนการก่อเกิด เป็น
7 ขั้นตอนได้ดังนี้ ประกอบไปด้วย

1.3.1 การกำหนดนโยบายด้านการ
บริหารการคลังของเทศบาลโดยฝ่ายบริหารท้องถิ่น มีความ
ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติได้

1.3.2 การประชุมวางแผนดำเนินงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายบริหารนำนโยบายดังกล่าวมาปรึกษาหารือภายในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางาน ด้านการบริหารการคลังให้มีประสิทธิภาพและชัดเจนในแต่ละด้าน

1.3.3 การพัฒนากระบวนการบริหารภายในกองคลังของเทศบาลสี่คิ้ว ในการบริหารการคลังให้มีประสิทธิภาพ

1.3.4 วางระบบกระบวนการตรวจสอบการบริหารการคลังภายในองค์กรให้มี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3.5 เน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกองคลังให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบต่างๆ ที่มีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

1.3.6 การสร้างเครือข่ายด้านการบริหารการคลังทั้งภายในและภายนอกองค์กร สำหรับการสร้างเครือข่ายภายในองค์กรเป็นการสื่อสารภายในองค์กร

1.3.7 พัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารการคลังและติดตามตรวจสอบการทำงานพร้อมทั้งรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงบประมาณต่างๆ

1.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สามารถแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยภายใน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (3) ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ (4) ทุนทางสังคม และ 2) ปัจจัยภายนอก แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ (1) การมีส่วนร่วมของประชาชน และ (2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยมีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้

1.4.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

1.4.2 วัฒนธรรมองค์การ ลักษณะเป็นวัฒนธรรมองค์การที่เน้นงาน (Task Culture) คือแต่ละองค์การที่มีวัฒนธรรมที่เน้นเรื่องการทำงานเป็นทีมและเน้นการประสานงานกันภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ผสมผสานกับวัฒนธรรมองค์การที่เน้นการเป็นผู้นำ (Leader Culture) ซึ่งเป็นผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำพัฒนาและสร้างระบบการติดต่อสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารการคลังอย่างชัดเจน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างสูงสุด โดยวัฒนธรรมดังกล่าวเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขที่สำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารได้อย่างชัดเจน

1.4.3 ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนมีความกระตือรือร้นในการทำงานด้านการบริหารการคลังได้เป็นอย่างดีโดยการปฏิบัติงานจะใช้ทักษะด้านการปฏิบัติงานมากกว่าวิชาการหรือหลักการที่ระบียบวางหลักการไว้ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติงานทางด้านการบริหารการคลังในทางปฏิบัติจะต้องมีความถูกต้อง ตรงไปตรงมาตามระเบียบราชการและกฎหมาย หนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องระบุเอาไว้ซึ่งทักษะในทางปฏิบัติและหลักการที่วางไว้จะต้องสัมพันธ์กัน

1.4.4 ทุนทางสังคม การดำเนินงานการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมาจะมีทุนทางสังคมเกิดขึ้น ประกอบด้วย ความไว้วางใจในการทำงาน ดำเนินงานการบริหารทางการคลังภายในองค์กรโดยมีการสร้างความเชื่อถือไว้วางใจในการปฏิบัติงานต่อกันทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ถ้ามีการทำงานตรวจสอบแล้วไม่ผิดระเบียบก็สามารถตัดสินใจได้ทันที โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้นาองค์กร เนื่องจากผู้นาองค์กรให้อิสระในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการบริหารการคลังท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการกำหนด กฎ กติกาในการทำงานร่วมกัน คือ การทำงานเพื่อทีมงาน เพื่อองค์กร เพื่อประชาชน มีความเสียสละ

ห้ามเรียกร้องค่าตอบแทนในการทำงานและทำงานต้องรอบคอบไม่เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทที่เข้ามาประสานงานที่เกี่ยวข้องกับกองคลัง พร้อมทั้งมีการสร้างเครือข่ายโดยความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการเป็นหน่วยงานต้นแบบในด้านความโปร่งใส

1.4.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการเข้ามามีบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยองค์กรได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรด้านการบริหารการคลังอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมินผล ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะเริ่มจากกระบวนการเข้ามาเสนอความคิดเห็นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ลงพื้นที่ประชาชาคม ส่วนกระบวนการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และรายละเอียดของโครงการนั้นประชาชนจะมีการเสนอความต้องการผ่านทางสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนกระบวนการตรวจสอบนั้นประชาชนในเขตพื้นที่สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีประธานชุมชนแต่ละชุมชนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับเทศบาลในการพิจารณางบประมาณในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในพื้นที่ให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.6 การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การดำเนินงานการบริหารการคลังของเทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้และการสร้างความเข้าใจจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งในรูปแบบการสร้างความร่วมมือและการเข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอมาสู่การพัฒนางานด้านการบริหารการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการนำนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาไปปฏิบัติ

การนำนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นไปปฏิบัติของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาพบปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

2.1 ด้านการวิเคราะห์ระเบียบทางการคลัง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบางส่วนตีความหมายระเบียบไม่ตรงกัน สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาคือจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์การนำไปสู่การปฏิบัติว่าแบบไหนถูก พร้อมประสานกับท้องถิ่นจังหวัดเพื่อทราบแนวปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน

2.2 ด้านการสื่อสารยังไม่มีระบบ ซึ่งจากปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้และเอกสารการเบิกจ่ายแต่ละกองไม่มีความถูกต้อง แนวทางการแก้ไขปัญหา สร้างกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นทั้งในกองและระหว่างกองเพื่อให้งานสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเข้าใจตรงกัน

2.3 ด้านบุคลากรกองคลัง พบว่าในระยะแรกไม่สามารถทำงานแทนกันได้ เนื่องจากแต่ละคนมุ่งงานในหน้าที่มากกว่าคำจำกัดความสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหา เน้นการสร้างทีมให้ตระหนักเห็นความสำคัญของทีมและงานที่เกิดขึ้นกับกองเป็นหลัก 3 แนวทาง การประยุกต์นวัตกรรมการบริหารต้นแบบไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2.4 ด้านระเบียบทางการคลังที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก ระยะแรกไม่ได้ให้ความสำคัญกับการอบรมมีแต่การทำงานไปวัน ๆ แนวทางการแก้ไขปัญหา ประชุมร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเนื่องจากมีความผิดพลาดของงานเกิดขึ้นมาก สะท้อนการบริหารงานด้านการพัฒนาศักยภาพบุคคล จนปัจจุบันส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการทำงานที่มีการส่งไปอบรมอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการประยุกต์นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นต้นแบบไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

พบว่า มีแนวทางการประยุกต์ได้ 7 แนวทางที่สำคัญดังนี้

1. การกำหนดนโยบายด้านการบริหารการคลังของฝ่ายบริหารต้องมีความชัดเจน มุ่งเน้นการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานยึดระเบียบกฎหมายและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2. ฝ่ายบริหารต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำแผนของท้องถิ่น ตั้งแต่เริ่มต้นการทำประชาคม การจัดทำแผนชุมชน แผนยุทธศาสตร์ 4 ปี การจัดทำเทศบัญญัติ แผนงบประมาณรายรับ รายจ่ายประจำปี การติดตามประเมินผลแผน ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับแผนผู้นำขององค์กรต้องทราบรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ ต้องมีความสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ ไม่ได้เกิดขึ้น ตามความต้องการฝ่ายบริหาร การบริหารการคลังของท้องถิ่น จึงต้องให้ความสำคัญกับแผนต่าง ๆ เมื่อบริหารจัดการ ไม่ได้แสดงว่ามีการทำงานที่ไม่เป็นไปตามการวางแผน ในการจัดประชาคมนั้นต้องยึดหลักเกณฑ์ตามหนังสือ สั่งการที่กำหนดจำนวนประชาชนในพื้นที่เอาไว้เพื่อเป็น แนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว

3. การวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการคลังภายในองค์กรและยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เช่น รายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย การบริหาร งบประมาณที่เป็นแบบขาดดุลมากกว่าสมดุล รวมถึง วิเคราะห์งบประมาณคงคลังขององค์กร เพื่อนำข้อมูล เข้าสู่การประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันของคนในองค์กร

4. มุ่งเน้นความสำคัญในด้านการสื่อสารด้านการบริหารการคลังที่มีประสิทธิภาพ จากการวิจัยพบว่าการสื่อสารสร้างที่มุ่งสร้างความเข้าใจกับบุคลากร ภาคส่วนต่าง ๆ มีความสำคัญอย่างมากต่อการทำงาน ด้านการบริหารการคลังท้องถิ่นและเป็นหัวใจในการบริหารงาน

5. สร้างระบบการให้บริการให้คำปรึกษาการบริหารการคลังที่ปรากฏในรูปแบบของโครงการหรือ กิจกรรมที่กองต่างๆ ปฏิบัติงานตามภารกิจให้มีการบริหาร งบประมาณให้ดำเนินการอย่างถูกต้องเรียบร้อยและเหมาะสม โดยการให้คำปรึกษาดังกล่าวถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรองค์กรคลังทุกคน

6. การนำนวัตกรรมการบริหารการคลังที่เกิดจากการพัฒนาระบบการสื่อสาร ด้านการคลังภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพไปปฏิบัติ สำหรับขั้นตอนการนำไปปฏิบัติ

เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างมากโดยต้องศึกษา ปัญหาหรือความต้องการที่ชัดเจน และมีการประชุม กับ ส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การเข้าศึกษาดูงานและมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันจะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

7. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การนำนวัตกรรมการบริหารการคลังที่เน้นการสื่อสารและการ เต็มใจให้บริการในการนำไปปฏิบัติเป็นสิ่งที่มีความ สำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การติดตามและประเมินผลจะทำให้ทราบถึงปัญหาและ อุปสรรคในการนำนวัตกรรมการบริหารไปปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา มีข้อค้นพบสำคัญที่สามารถนำมา อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นได้มีการ ศึกษาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบ (Best practice) จำนวน 1 แห่ง คือเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประสบความสำเร็จในการนำ นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นมาพัฒนาองค์กร และท้องถิ่นของตน โดยวัดจากรางวัลที่องค์กรได้รับการ ที่องค์กรเป็นศูนย์การเรียนรู้ในท้องถิ่นและการได้รับการ ยอมรับจากประชาชน ซึ่งการนำนวัตกรรมการบริหารการ คลังท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาด้านการคลังของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ผู้นำองค์กรความรู้ไปปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพบริบทขององค์กร ตลอดจน การศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาวดี เจริญเศรษฐมูห (2551) ศึกษาเรื่อง แนวทางการ สร้างนวัตกรรมในองค์กร พบว่า ในการสร้างนวัตกรรม ในองค์กรให้สำเร็จสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น มิใช่ว่าองค์กรจะมุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง แต่เพียงอย่างเดียว หากจำเป็นจะต้องอาศัยความสัมพันธ์ ที่สอดคล้องลงตัวกันระหว่างกิจกรรมขององค์กรและ ทรัพยากรต่างๆ เช่น คุณภาพของบุคลากร วัฒนธรรมองค์กร ที่เน้นความกล้าเสี่ยงและความคิดสร้างสรรค์ที่จะให้เกิด

นวัตกรรมในองค์กร และปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถผลิตนวัตกรรมออกมาได้นั้นก็คือ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2548) ได้ศึกษานวัตกรรมท้องถิ่นจำนวน 65 ตัวอย่างโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงการนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามภารกิจแต่ละด้านโดยเป็นศึกษาวิจัยเอกสาร (Document research) โดยสรุปว่า นวัตกรรมท้องถิ่นมีจุดเริ่มต้นและคุณลักษณะที่แตกต่างกันไปตามแต่สภาพบริบทสังคมและสภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่มีการริเริ่มนวัตกรรม สำหรับการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารท้องถิ่นไม่ควรจำกัดอยู่เพียงเฉพาะความรู้ในด้านกฎหมาย หรือระเบียบปฏิบัติของทางราชการเท่านั้น หากควรเสริมสร้างทักษะและการปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารท้องถิ่นฝ่ายการเมืองให้สามารถบริหารจัดการแบบมืออาชีพได้ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงเป้าหมายและผลสำเร็จของงานมากกว่าการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ รวมทั้งมุ่งตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่น (Outside-in) มากกว่าการคำนึงถึงความต้องการของหน่วยงาน (Inside-out) และผู้บริหารฝ่ายประจำควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านรวมถึงต้องมีทักษะในการปฏิบัติงานที่หลากหลายและยืดหยุ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นความสอดคล้องดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับผู้บริหารท้องถิ่นที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดทิศทางการบริหารองค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

2. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการได้แก่ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) วัฒนธรรมองค์กร 3) ทุนทางสังคม และ 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ จำรูญ เร่งถนอมทรัพย์ (2552) ศึกษารูปแบบการพัฒนาเชิงนวัตกรรมของเทศบาลตำบลใน

ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเชิงนวัตกรรมของเทศบาลตำบลในด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านการบริการ ด้านกระบวนการและการบริหารองค์กร ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงกระบวนการและด้านการก่อสร้าง มีปัจจัยที่สำคัญ 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารด้านการนำความคิดสู่การปฏิบัติ 2) ภาวะผู้นำเชิงความคิดสร้างสรรค์ 3) ความเชี่ยวชาญของทีมงานและความร่วมมือ 4) กระบวนการจัดการความรู้ในองค์กรและ 5) การมีวัฒนธรรมองค์กรแบบสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ จงศักดิ์ รักศรี (2553) ศึกษาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าด้านปัจจัยการบริหารและดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการบริหารการเงินการคลังท้องถิ่นโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง จะประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติความพร้อมด้านทรัพยากร การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสามารถในการบริหารโครงสร้างและระบบงาน นอกจากนี้ในส่วนของปัจจัยด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรมตามลำดับ ทั้งนี้สำหรับความสอดคล้องของปัจจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่น จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันเกี่ยวกับผู้บริหารท้องถิ่น ที่มีความรู้ความสามารถ มีนโยบายในการบริหารที่มีความชัดเจน ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาลเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงโดยซึ่งเป็นปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการดำเนินงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานของรัฐโดยกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการกำหนด แนวทางเผยแพร่ความรู้ด้านการบริหารการคลังท้องถิ่น ต้นแบบสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง

1.2 กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานท้องถิ่นด้านการคลังอย่างเป็นระบบ เช่น การจัด ทำคู่มือการบริหารการคลังท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ และมีการจัดอบรมด้านการคลังอย่างต่อเนื่อง

1.3 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการเร่งพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะด้านการ คลังท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเน้น การทำงานเป็นทีม รู้จักไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ผู้บริหารองค์กรควรมีการสร้างเครือข่าย กับหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดประโยชน์ของส่วนร่วม เป็นสำคัญ

2.3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ ความสามารถทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติในระดับ ที่สูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.1 ควรมีการนำผลการศึกษาไปพัฒนาเป็น หลักสูตรการสร้างนวัตกรรมการบริหารการคลังขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดนวัตกรรม การบริหารการคลังท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จงศักดิ์ รักศรี. (2553). *ประสิทธิภาพประสิทธิผลการบริหาร การเงินการคลังท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัด อุบลราชธานี* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี).
- จำริญ เร่งถนอมทรัพย์. (2552). รูปแบบการพัฒนาเชิง นวัตกรรมของเทศบาลตำบลในภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย. *วารสารรวมคำแหง*, 28(1), น. 122.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2548). *นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย.
- สุภาวดี เจริญเศรษฐม. (2551). แนวทางการสร้าง นวัตกรรมในองค์กร. *วารสารรวมคำแหง*, 25(4), น. 130-140.
- สกันธ์ วรรณวิวัฒนา. (2551). *การบริหารงานคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เอ็กเซลเอร์เนท.
- อุดม ทุมไธสิต. (2545). *การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีองค์การ บริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสน ศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Neuman, W. L. (2006). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches*. Toronto: Pearson.